

[Arbejds- og Socialministeren.]

fremgaa af Bemærkningen til Lovforslaget, tilsigter dette en Forlængelse af den Lovgivning, der begyndte med Loven af 1. Maj 1937, og hvis Regler nu indeholdes i Lov Nr. 284 af 30. Juni 1941, hvis Gyldighed udløber den 31. Marts d. A. Idet jeg i øvrigt henviser til de udførlige Bemærkninger til Lovforslaget, vil jeg gerne fremsætte nogle mere almindelige Bemærkninger om denne Lovgivnings Omraade og Anvendelse.

Der er i Henhold til den under Arbejds- og Socialministeriet hørende Beskæftigelseslovgivning ydet Tilskud til Arbejde, som med Bekæmpelsen af Arbejdsløsheden som væsentligt Formaal iværksættes af Stat, Kommune eller private Institutioner, og Tilskuddet er betinget af, at der ved disse Arbejder beskæftiges arbejdsløse, fortrinsvis langvarigt arbejdsløse, som henvises til Arbejde over den offentlige Arbejdsanvisning. Da den langt overvejende Del af Tilskuddene er ydet til Iværksættelse af kommunale Arbejder, er det berettiget at angive Lovens Hovedformaal som det at stimulere Kommunerne til at iværksætte ekstraordinære Arbejder. Det vil saaledes ses, at det ikke har været Ministeriets Opgave selv at iværksætte enkelte store Arbejder, men tværtimod gennem Tilskudsydelse at muliggøre, at ikke blot alle Købstæder, men ogsaa langt de fleste større Landkommuner har kunnet iværksætte talrige mindre Arbejder. Da naturligvis Arbejdsmulighederne, som har været for Haanden i de enkelte Kommuner, har været af meget forskellig Beskaffenhed, er denne Lovgivnings Tilskud ikke paa Forhaand begrænset til en bestemt Art Arbejder, saaledes som det f. Eks. var Tilfældet med de andre Love, der indgik i Regeringens Beskæftigelsesplan af 1940; tværtimod har man for at kunne imødegaa den lokale Ledighed ydet Tilskud til mange forskellige Slags Arbejder; som Eksempel skal jeg blot nævne Gade- og Vejarbejder, Kloakarbejder, Rensningsanlæg, Havnearbejder, Sports- og Parkanlæg, Læplantningsarbejder, Stødotagning, Arbejder for faglært Arbejdskraft saasom Kontorfolk og Typografer og endvidere Arbejder for Kvinder.

Det Tilskud, der i Henhold til Beskæftigelsesloven hidtil har været ydet til disse Foranstaltninger, har været af meget forskellig Størrelse og ligger gennemsnitlig paa ca. 50 pCt. af de samlede Omkostninger ved det paagældende Arbejde. Tilskuddene fastsættes dels i Forhold til den Arbejdsløn, der udbetales til den til Arbejdet henviste langvarigt ledige Arbejdskraft, dels til Ind-

køb af indenlandske Materialer, hvorved man ogsaa støtter den indirekte Beskæftigelse, som Bearbejdelsen af indenlandske Materialer m. v. kan medføre.

I de forløbne Aar er der ydet Tilskud til godt 4 700 Beskæftigelsesarbejder, hvis samlede Omkostninger beløber sig til ca. 437 Mill. Kr. med en Arbejdsløn paa ca. 208 Mill. Kr., og der er herved skabt Beskæftigelse for ca. 50 000 Helaarsarbejdere. I disse Tal er inkluderet en Række saakaldte lidet materialekrævende Beredskabsarbejder, til hvis Iværksættelse der efter Landets Befrielse blev givet en særlig Bevilling. Herudover er der imidlertid ogsaa i Henhold til denne Lovgivning af Arbejds- og Socialministeriet godkendt godt 300 Arbejder med samlede Omkostninger paa 124 Mill. Kr., hvoraf Arbejdsløn 41 Mill. Kr., som ikke for Tiden kan iværksættes paa Grund af den vanskelige Materialesituation, og som derfor kun er foreløbigt godkendt, nemlig under Forudsætning af, at de fornødne Materialer kommer til Stede, og at de bevillende Myndigheder stiller de fornødne Midler til Ydelse af Tilskud til Raadighed.

Det til Raadighed staaende Beredskab af offentlige Tilskudsarbejder under Arbejds- og Socialministeriet kan ikke alene effektivt bekæmpe Arbejdsløsheden. Men det er naturligvis heller ikke paa nogen Maade min Mening, at Arbejdsløsheden i første Række skal bekæmpes med offentlige Arbejder. Efter min Mening bør man anlægge et Beskæftigelses synspunkt paa den almindelige Politik, saaledes at en høj og stabil Beskæftigelse indgaaer blandt de Synspunkter, som er afgørende for hele Landets Politik. Statens Funktion bliver herefter først og fremmest at søge Beskæftigelsen stabiliseret paa et højt Niveau, idet det Maal, man sigter imod, i første Række maa være at sætte det private Erhvervsliv i Stand til at beskæftige Arbejdskraften, saaledes at der kun bliver et ringe Antal ledige tilbage.

Man kunde da med det samme rejse det Spørgsmaal, om der virkelig bliver Brug for at iværksætte offentlige ekstraordinære Arbejder, saaledes som Tilfældet har været før og under Krigen, og saaledes som Tilfældet formentlig vil blive i de nærmeste Par Aar. Hertil vil jeg svare, at for mig er der ingen Tvivl om, at vi ogsaa i Fremtiden faar Brug for at iværksætte visse offentlige Arbejder til Imødegaaelse af Ledigheden. Men jeg mener bestemte, at denne Iværksættelse af offentlige Arbejder skal staa i anden Række. Det maa understreges saa kraftigt som muligt, at den eneste effektive Maade at bekæmpe Arbejdsløsheden paa er ved at faa Arbejds-